

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DP088 БК Соціальні аспекти сучасної економіки / Social Aspects of Modern Economics
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти
Семестр	4 семестр
Кафедра/Циклова комісія	Кафедра економіки, управління та адміністрування
Анотація курсу	Дисципліна «Соціальні аспекти сучасної економіки» спрямована на формування у здобувачів теоретичних знань щодо взаємної зумовленості та взаємозалежності соціальних і економічних процесів у суспільному розвитку, побудови ефективних соціально-економічних відносин у сфері відтворення людини й соціуму; вироблення практичних навичок щодо ефективного вирішення завдань соціально орієнтованого регулювання суспільно-економічного розвитку та соціалізації ринкових відносин на макро- та макрорівнях.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=609
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. техн. наук: Хлебнікова Наталія Борисівна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: khliebnikovanb@gmail.com Messenger: https://www.facebook.com/nataliia.khliebnikova/
Місце дисципліни в освітній програмі	
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення на аналізі інформації з різних джерел. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, на основі етичних міркувань (мотивів).
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо, макро- рівнях. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати, розуміти особливості сучасної світової і національної економіки та обґрунтовувати напрями соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
Перелік програмних результатів навчання	Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

	<p>Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки, Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 90</p> <p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Кількість лекційних годин – 22</p> <p>Кількість практичних занять – 23</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>вербальний метод (лекція, бесіда, дискусія, пояснення);</p> <p>практичний метод (практичні, семінарські заняття);</p> <p>метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій);</p> <p>робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, підготовка есе, доповіді тощо);</p> <p>метод проблемного викладання (монологічного викладу, міркування, діалогічний метод викладу);</p> <p>інтерактивні методи кооперованого та колективно-групового навчання (робота в групах, робота в парах, мозковий штурм);</p> <p>кейс-метод (вирішення ситуацій, проблемних завдань);</p> <p>інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані).</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Концептуальні основи соціальної економіки.	<p>Пояснювати сутність, категорії і закони соціальної економіки. Аргументувати об'єктивну необхідність соціалізації економічного розвитку. Визначати прийнятний ступінь економічної нерівності в контексті соціальної справедливості та забезпечення сталого людського розвитку. Пояснювати роль власності й економічної влади в розвитку соціуму. Називати характерні риси власності та змісту економічної влади. Визначати характер суспільного договору та його зміст.</p>
Тема 2. Теорії і моделі соціальної ринкової економіки.	<p>Описувати розвиток теорії суспільного добробуту в класичній і неокласичній школі та вплив теорії добробуту на соціально-ринкову економіку. Оцінювати критерії суспільного добробуту в дзеркалі різних парадигм економічної науки. Проблема екстерналій і шляхи її вирішення. Суспільні блага, механізми їх виробництва та надання. Теорія суспільного вибору. Аналізувати світовий досвід соціалізації як елементу стратегії економічного зростання.</p>
Тема 3. Поведінкові передумови формування соціальної економіки.	<p>Розпізнавати поведінковий конфлікт як форму прояву протиріч економічних інтересів. Розробляти моделі ринку та соціальних інвестицій з урахуванням поведінкових факторів. Пояснювати обмежену раціональність і роль теорії ігор у соціалізації економіки.</p>

	Визначати аномалії в економічній поведінці. Інтерпретувати взаємну корисність і неприйняття несправедливості в теоріях поведінкової економіки добробуту. Лібертаріанський патерналізм.
Тема 4. Соціоекономіка в парадигмі глобального економічного розвитку.	Установлювати зв'язок між соціальним і економічним компонентами глобального розвитку. Визначати тенденції та загрози соціалізації економіки в умовах глобального ринку. Оцінювати головні соціальні критерії сталого розвитку й індекси соціального виміру. Проектувати соціоекономічну стратегію національного соціальноорієнтованого розвитку та пояснювати основні сценарії її реалізації.
Тема 5. Соціальна політика держави в ринковій економіці.	Визначати зміст, об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Рейтингувати цілі та пріоритети соціальної політики. З'ясувати загрози суспільному розвитку та їх джерела. Вибирати методи державного впливу на соціальну сферу. Розробляти напрями державної політики в сферах охорони здоров'я, культури, освіти, зниження злочинності, продовольчої безпеки.
Тема 6. Добробут населення і система соціального забезпечення.	Аналізувати особливості формування, розподіл і перерозподіл доходів у суспільстві. Визначати форми, причини й індикатори бідності. Розробляти основні напрями перерозподілу доходів. Розробляти програми соціальної допомоги, державні соціальні гарантії і нормативи в сфері соціальних послуг. Проектувати програми зайнятості та подолання бідності. Визначати прожитковий, фізіологічний і соціальний мінімуми.
Тема 7. Соціально-трудова відносина та проблеми їх модернізації.	Оцінювати соціальні гарантії зайнятості. Визначати соціальні наслідки безробіття. Пояснювати практику партнерства між роботодавцями та працівниками. Аналізувати дотримання балансу соціальних і економічних інтересів підприємців і працівників. Застосовувати права людини на робочому місці.
Тема 8. Економічне обґрунтування соціалізації економіки.	З'ясувати витрати та вигоди соціально-економічних заходів. Описувати соціальні індикатори розвитку. Називати та застосовувати методи оцінювання ефективності програм (проектів). Пояснювати функції економічних оцінок людського життя та часткової втрати здоров'я. Обчислювати вартість середньостатистичного життя в Україні та співвідносити її з міжнародними оцінками. З'ясувати основні соціальні бар'єри у використанні економічних оцінок людського життя та втрати здоров'я в Україні.
Тема 9. Соціальне підприємництво в реалізації завдань соціальної політики.	Описувати зміст і характеристики соціального підприємництва. Визначати показники ефективності соціального підприємництва. Аргументувати конкурентні переваги соціальних підприємств. Пояснювати перешкоди та результати діяльності соціальних підприємств. Аналізувати нормативне й організаційне забезпечення розвитку соціальних підприємств в Україні. Проектувати напрями активізації соціального підприємництва
Тема 10. Соціальна відповідальність як стратегія збалансованого економічного розвитку.	Визначати сутність і зміст соціальної відповідальності. Описувати актуальні напрями та форми реалізації соціальної відповідальності на підприємстві. Формувати стратегії соціальної відповідальності. Здійснювати діагностику та підбір методів й індикаторів оцінювання соціальної відповідальності.

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагиат, самоплагиат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
---------------------------------	--

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка в умовах заліку виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Виконання завдань на семінарських заняттях (4 б*10)	40 (сумарно)
Модульні контрольні роботи (15 б*2)	30 (сумарно)
Презентація	10
Індивідуально-дослідна робота	10
Тестування	10
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Березіна С. Б. Соціальні ризики: теорія, методологія, захист. Київ: Компрінт, 2018. 543 с.
2. Відтворювальна динаміка економічних систем: інститути та діяльність: монографія; за ред. А. А. Гриценка; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ: Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2018. 522 с.
3. Глобальний Договір ООН. URL: <http://www.globalcompact.org.ua>
4. Деліні М. М. Соціально-економічна відповідальність підприємництва: теорія, методологія, напрямки розвитку. Краматорськ: ДДМА, 2017. 451 с.
5. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи. НАН України, Секція суспільних і гуманітарних наук. Київ, 2019. 350 с.
6. Звонар В. П. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії. Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2018. 288 с.
7. Колот А. М., Кравчук О. І. Людина і нова економіка: діалектика розвитку. Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2015. № 1. С. 8-29.
8. Лібанова Е. М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу. Нац. академія наук України, Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 456 с.

9. Макарова О. В. Соціальна політика в Україні; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. Київ. 2015. 244
10. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія. Warsaw. RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 p.
11. Соціальна економіка: навчальний посібник / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотникова, Н. В. Аграмакова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 275 с.
12. Соціальна і гуманітарна політика : підручник [В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. Київ: НАДУ, 2016. 792 с.
13. Соціальна ринкова економіка: орієнтири для євроінтеграційних трансформацій України / за ред. Є. Ніколаєва. Київ: Фонд Конрада Аденауера, 2015. 58 с.
14. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.
15. Шушпанов Д. Г. Соціально-економічні детермінанти здоров'я населення: монографія. Тернопіль. 2017. 878 с.
16. Angner E. A Course in Behavioral Economics. Second Edition. Macmillan Education UK, 2016. 336 p.
17. Baker S., Nguyen, Kh. Corporate Social Responsibility, Ethics And Sustainable Prosperity. Singapore: World Scientific Publishing Co, 2019. 500 p.
18. Balsiger P. The dynamics of «Moralized Markets»: a field perspective. SocioEconomic Review. 2021. Vol. 19, Iss. 1. P. 59-82.
19. Berens S., Gelepithis M. Welfare state structure, inequality, and public attitudes towards progressive taxation. Socio-Economic Review, 2019. Vol. 17, Iss. 4, P. 823-850.
20. Bernardi F., Ballarino G. Education, Occupation and Social Origin: A Comparative Analysis of the Transmission of Socio-Economic Inequalities. Cheltenham, UK; Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2016. 304 p.
21. Bernheim D. B., Rangel A. Behavioural public economics. Handbook of Behavioral Economics – Foundations and Applications 1 / B. Douglas Bernheim, Della Vigna S., Laibson D. (Eds). Chapter 5. North-Holland: Elsevier, 2018. P. 381-516.
22. Biegert T. Labor market institutions, the insider/outsider divide and social inequalities in employment in affluent countries. Socio-Economic Review. 2019. Vol. 17, Iss. 2. P. 255-281.
23. Damiani M., Pompei F., Ricci A. Labour shares, employment protection and unions in European economies. Socio-Economic Review, 2020. Vol. 18, Iss. 4. P. 1001-1038.
24. Dosi G., Pereira M., Roventini A., Virgillito M. E. The effects of labour market reforms upon unemployment and income inequalities: an agent-based model. Socio-Economic Review, 2018. Vol. 16. Iss. 4. P. 687-720.
25. Etzioni A. Happiness is the Wrong Metric: A Liberal Communitarian Response to Populism. Springer, 2018. 312 p.
26. Etzioni A., Lawrence P. R. Socio-economics: Toward a New Synthesis. New York: Routledge, 2016. 376 p.
27. Fligstein N., McAdam D. States, social movements and markets. Socio-Economic Review, 2019. Vol. 17, Iss. 1. P. 1-6.
28. Hager S. B. Varieties of top incomes? Socio-Economic Review, 2020. Vol. 18, Iss. 4. P. 1175-1198.
29. Hodgson G. M. How mythical markets mislead analysis: an institutionalist critique of market universalism. Socio-Economic Review, 2020. Vol. 18, Iss. 4. P. 1153-1174.
30. Koos S., Sachweh P. The moral economies of market societies: popular attitudes towards market competition, redistribution and reciprocity in comparative perspective. SocioEconomic Review, 2019. Vol. 17, Iss. 4. P. 793-821.
31. Rothstein H., Demeritt D., Paul R., Beaussier A.-L., Wesseling M. etc. Varieties of risk regulation in Europe: coordination, complementarity and occupational safety in capitalist welfare states. Socio-Economic Review. 2019. Vol. 17, Iss. 2. P. 993-1020.
32. Savall H., Péron M., Zardet V., Bonnet M. Socially responsible capitalism and management. Routledge. 2019. 202 p.
33. Schwab K., Davis N., Nadella S. Shaping the Fourth Industrial Revolution. Geneva : World Economic Forum, 2018. 274 p.
34. Spicer J., Kay T., Ganz M. Social entrepreneurship as field encroachment: how a neoliberal social movement constructed a new field. Socio-Economic Review. 2019. Vol. 17, Iss. 2. P. 195-227.
35. Sustainability and Social Responsibility: Regulation and Reporting / Gal G., Akisik O., Wooldridge W. (Eds.). Singapore: Springer. 2018. 536 p.